

Нові можливості медикаментозного впливу на легкий перебіг COVID-19

З метою кращого ознайомлення медичної спільноти з досягненнями науки за ініціативи групи компаній «МедЕксперт» – єдиного провайдера із безперервної медичної освіти, уповноваженого Американською акредитаційною радою з безперервної медичної освіти (Accreditation Council for Continuing Medical Education, ACCME) у Східній Європі, – 12-13 березня було проведено другий Міжнародний онлайн-конгрес «Pandemic STOP!». У рамках заходу провідні українські й іноземні фахівці активно ділилися досвідом, здобутим у перший рік боротьби з пандемією, для підвищення рівня інформаційної компетентності з основних проблемних аспектів діагностики та лікування COVID-19.

З доповіддю «Гострий назофарингіт: особливості ведення в умовах пандемії» виступив експерт Міністерства охорони здоров'я України за напрямками «Отоларингологія, дитяча отоларингологія, сурдологія», завідувач кафедри оториноларингології та офтальмології з курсом хірургії голови і шиї Івано-Франківського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор Василь Іванович Попович.

V.I. Попович

– Від початку пандемії COVID-19 основна увага науковців зосереджена на пошуку ефективних препаратів для лікування тяжких випадків захворювання, пов'язаних із високим ризиком смерті, тоді як вивченню клінічних особливостей і підвищенню ефективності терапії легких форм COVID-19 приділяється недостатнє значення. Проте, як відомо, у 80% пацієнтів із COVID-19 відмічається легкий перебіг захворювання. Це зумовлює необхідність глибшого вивчення проблеми, оскільки хворі із легким перебігом коронавірусної інфекції безпосередньо сприяють більш стрімкому поширенню збудника. Актуальність вивчення легких форм коронавірусної інфекції зумовлена високим базовим репродуктивним числом (R_0) – середньою кількістю вторинних випадків зараження вірусом від первинних хворих із легким перебігом COVID-19, яке для SARS-CoV-2 становить від 1,4 до 6,47. Тобто хворий на коронавірусну інфекцію з мінімальними клінічними проявами може інфікувати від 1,5 до 3,5 особи та поширити вірус приблизно серед 368 осіб лише за п'ять циклів зараження (Ch. Huang et al., 2020). Тому, згідно з оновленою стратегією запобігання поширенню COVID-19, Всесвітня організація охорони здоров'я (ВОЗ) заявила про необхідність вчасного виявлення й ефективного лікування пацієнтів з легким і помірним ступенем тяжкості захворювання.

Сьогодні легкий перебіг COVID-19 характеризується відсутністю тяжких уражень легень і наявністю окремих добре відомих неспецифічних симптомів, таких як підвищення температури тіла, кашель, біль у горлі, закладеність і виділення з носа, загальна слабкість, головний біль і міалгія (A. Alshukry et al., 2020). Однак чітких клінічних маркерів діагностики легкого перебігу коронавірусної інфекції немає, оскільки відомими залишаються тільки дані про наявність або відсутність окремих неспецифічних симптомів без їх кількісної характеристики і оцінки патогномонічності цих симптомів. Це обмежує можливості створення чіткої стратегії лікування (A. Alshukry et al., 2020).

Метою нашого дослідження було оцінювання діагностичної точності та прогностичних значень клінічних симптомів у підтвердженні легкої форми COVID-19 та визначення клінічної ефективності додаткового призначення фітонірингового екстракту BNO 1030 Імупрет® (фармацевтична компанія Biologica SE) пацієнтам, які отримували стандартну симптоматичну терапію за рекомендаціями ВОЗ. Аналіз діагностичної цінності імовірних симптомів, згідно з якими можна з великою вірогідністю встановити клінічний діагноз COVID-19 легкого перебігу, проводили за допомогою нейромерж – штучного інтелекту, що дозволяє виявити наявність складних взаємозв'язків у представлених статистичних даних.

У дослідження було включено 120 осіб із гострим початком захворювання, наявністю гіпертермії та порушення нюху. За даними Американської академії отоларингології – хірургії голови та шиї (American Academy of Otolaryngology-Head and Neck Surgery), вищезазначені клінічні прояви захворювання розглядаються як інструменти скринінгу на COVID-19. У цьому дослідженні також виконано аналіз частоти інших клінічних проявів, таких як міалгія, закладеність носа, виділення з носа, гунгявість, кашель, біль у горлі, що можуть зустрічатися при COVID-19. Інтенсивність симптомів оцінював лікар (за шкалою від 0 до 3 балів) і сам пацієнт (за допомогою візуальної аналогової шкали від 0 до 10 балів).

Діагноз COVID-19 лабораторно підтверджений у 96 (80%) зі 120 пацієнтів, включених у дослідження. Найбільш інформативним методом діагностики була полімеразна ланцюгова реакція, за допомогою якої захворювання було підтверджено у 43 (35,8%) хворих. Методом імуноферментного аналізу, застосованим після закінчення періоду самоізоляції/спостереження, діагноз підтверджено ще у 53 пацієнтів, при цьому IgM визначався у 31,7%, а IgG – у 19,2% хворих.

Учасників дослідження було рівномірно розподілено на 2 групи: контрольну, у якій хворим призначали стандартне лікування (іригаційна терапія у поєднанні з нестероїдними протизапальними препаратами – НПЗП), та основну, в якій до базисного лікування додавали лікарський засіб Імупрет® по 2 таблетки 6 р/добу. Тривалість терапії складала 14 днів. При аналізі хворих із легким перебігом COVID-19 за статтю спостерігалася більша кількість жінок, ніж чоловіків. Отже, чоловіча стать може слугувати додатковим предиктором тяжкого перебігу захворювання. Середній вік учасників дослідження складає 33 роки, тобто старша когорта населення перебуває у групі додаткового ризику тяжкого перебігу COVID-19.

За результатами лікарського оцінювання симптомів коронавірусної інфекції на фоні гіпосмії та підвищеної температури тіла з вірогідністю понад 60% найчастіше у пацієнтів відмічалися міалгія, закладеність носа та гунгявість, наявність яких свідчила про легкий перебіг COVID-19. Проте якщо при зниженні нюху та гіпертермії спостерігалися кашель, біль у горлі та виділення з носа, діагноз COVID-19 не підтверджувався.

За результатами оцінки свого стану хворими, на фоні лихоманки та гіпосмії найчастіше відмічали наявність міалгії та закладеності носа, які є найбільш прогностично значущими симптомами у встановленні клінічного діагнозу COVID-19 легкого перебігу. При цьому кашель, біль у горлі та виділення з носа не мали значної інформативної цінності.

Таким чином, сукупність типових симптомів характеризує COVID-19 легкої форми як гострий вірусний назофарингіт, що визначає обґрунтованість застосування препарату Імупрет®. Компоненти фітонірингового екстракту BNO 1030 забезпечують його протівірусну, антибактеріальну, протизапальну дію та сприяють активації факторів неспецифічного імунітету; клінічна ефективність препарату доведена при лікуванні вірусних назофарингітів і тонзилітів.

Найбільш типовою скаргую в учасників дослідження була міалгія, яка на фоні гіпертермії є викликом для медичних фахівців, оскільки за наявності цих симптомів лікарі часто необґрунтовано призначають антибактеріальні засоби. У пацієнтів контрольної групи до 5-го дня спостереження відмічалось наростання вираженості міалгії, при цьому в основній інтенсивність болю в м'язах почала зменшуватися уже з 1-го дня захворювання. У пацієнтів, які додатково приймали препарат Імупрет®, міалгія регресувала на 3 дні швидше порівняно з хворими, котрі отримували стандартну терапію. Наприкінці дослідження в основній групі, на відміну від контрольної, міалгія практично не спостерігалася.

У контрольній групі гіпертермія наростала протягом 3 днів спостереження, тоді як в основній зниження температури тіла відмічалось уже з 1-го дня. У пацієнтів, які додатково приймали препарат Імупрет®, необхідність використання антипіретиків зникала на 2,5 дні швидше порівняно з хворими,

котрі отримували стандартну терапію. Наприкінці дослідження відзначалася істотна різниця між двома групами, оскільки у пацієнтів контрольної групи гіпертермія (а отже – використання антипіретичних засобів) зберігалася.

Причиною закладеності носа при гострому назофарингіті як прояву COVID-19 легкого перебігу є збільшення носоглоткового мигдалика. При ендоскопії разом із його збільшенням визначається виражена ін'єкція судин і дрібні крововиливи на поверхні слизової оболонки, що викриває мигдалик. Закладеність носа у контрольній групі прогресувала до 5-го дня спостереження. В основній групі такої стрімкої динаміки наростання вираженості цього симптому не відмічалось, а з 4-го дня інтенсивність закладеності носа поступово зменшувалася. У групі додаткового прийому лікарського засобу Імупрет® закладеність носа зменшувалася на 2 дні швидше, ніж у контрольній групі. Наприкінці спостереження відмічалася достовірна різниця щодо наявності цього симптому у пацієнтів контрольної та основної груп, оскільки у хворих, які приймали тільки стандартну терапію, зазначений симптом зберігався.

Після 14-денного спостереження за пацієнтами одужання було досягнуто у 96,6% учасників основної групи (2 (4,4%) пацієнтів було госпіталізовано) та 73,9% – контрольної (4 (8,6%) хворих продовжили лікування в умовах стаціонару та 8 (17,3%) пацієнтів – амбулаторно). Госпіталізація учасників дослідження переважно була пов'язана зі збереженням підвищеної температури тіла, закладеності носа та міалгії, при цьому у жодному випадку не відмічалось прогресування захворювання до тяжкого респіраторного дистрес-синдрому.

У результаті проведеного дослідження було зроблено висновок про те, що жіноча стать і молодий вік є предикторами легкого перебігу COVID-19. За результатами оцінювання симптомів лікарями, наявність гіпертермії, болю в м'язах, закладеності носа, гунгявості та гіпосмії із вірогідністю понад 60% є підставою для встановлення клінічного діагнозу COVID-19 легкого перебігу навіть без додаткового тестування. Відносно невисоку діагностичну значущість мав біль у горлі. За результатами оцінювання симптомів пацієнтами, скарги на наявність лихоманки, міалгії та закладеності носа зі вірогідністю понад 50% є підставою для діагностування COVID-19 легкого перебігу навіть без додаткового тестування. Тому в умовах пандемії кожен пацієнт із наявністю вказаних симптомів розглядається як потенційно інфікований, що визначає потребу у самоізоляції, навіть без лабораторної верифікації діагнозу. Виділення з носа, кашель, біль у горлі у встановленні клінічного діагнозу COVID-19 легкого перебігу великого діагностичного значення не мають.

COVID-19 легкого перебігу характеризується незначною імовірністю прогресування до тяжких форм, що свідчить про можливість амбулаторного лікування та дистанційного спостереження пацієнтів.

Таким чином, включення препарату Імупрет® (фармацевтична компанія Biologica SE) в базисну схему лікування легких форм COVID-19 сприяє зменшенню вираженості клінічних проявів захворювання, тривалості лікування, потреби у призначенні НПЗП та сприяє швидшому одужанню.

Підготувала Ірина Неміш

Bionorica®

ЗАСТУДА? ІМУПРЕТ

Пробуди
силу,
приховану
в тобі

- 🌿 Діє на кожній фазі застуди^{2,3}
- 🌿 Зміцнює імунітет^{2,3}
- 🌿 Сприяє швидкому одужанню¹

ІМУПРЕТ ЛІКУЄ ЗАСТУДУ, А НЕ МАСКУЄ СИМПТОМИ

Імупрет®. Показання до застосування: Захворювання верхніх дихальних шляхів (тонзиліт, фарингіт, ларингіт). Профілактика ускладнень та рецидивів при респіраторних вірусних інфекціях внаслідок зниження захисних сил організму. Спосіб застосування та дози: В залежності від симптомів захворювання, препарат застосовують в таких дозах: гострі прояви: Дорослі та діти від 12 років по 25 крапель або по 2 табл. 5-6 разів на день, діти 6-11 років по 15 крапель або по 1 табл. 5-6 разів на день, діти з 2 до 5 років по 10 крапель 5-6 разів на день. Після зникнення гострих проявів доцільно приймати ще протягом тижня. Протипоказання: Підвищена індивідуальна чутливість до компонентів препарату. Не рекомендується застосовувати у період вагітності та годування груддю. Побічні ефекти: рідко можуть виникати шлунково-кишкові розлади, алергічні реакції.

1. A randomized, open-label, multicenter, comparative study of therapeutic efficacy, safety and tolerability of BNO 1030 extract, containing Marshmallow root, Chamomile flowers, horsetail herb, walnut leaves, yarrow herb, oak bark, dandelion herb in the treatment of acute non-bacterial tonsillitis in children aged 6 to 18 years. V.I.Popovych, American Journal of Otolaryngology, X, 2018.

2. Pflanzliches Kombinationspräparat stärkt die Abwehrfunktion; MMW Nr. 44, 2010.

3. Мельников О.Ф., Пелешенко Н.А. Иммуномодуляция фитопрепаратами в терапии воспалительных заболеваний верхних дыхательных путей. Научная монография. Киев 2013.

Імупрет® краплі: Р.П. №UA/6909/01/01 від 28.08.17. Імупрет® таблетки: Р.П. №UA/6909/02/01 від 28.08.17.

ТОВ «Біонорика», 02095, м. Київ, вул. Княжий Затон, 9, тел.: (044) 521-86-00, факс: (044) 521-86-01, e-mail: info@bionorica.ua.

Для розміщення у спеціалізованих виданнях, призначених для медичних установ та лікарів, а також для розповсюдження на семінарах, конференціях, симпозиумах з медичної тематики. Матеріал призначений виключно для спеціалістів у галузі охорони здоров'я.